

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 162/25
2.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парничном поступку по тужби тужиље АА из ..., коју заступа пуномоћник Нада Константиновић Мијатовић, адвокат из Смедерева, Омладинска улица број 2-б, против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Гордана Илић, адвокат из Смедерева, Улица Вука Караџића број 4/1, ради измене одлуке о поверавању и издржавању детета, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Основног суда у Смедереву П2 721/23 од 25.10.2024. године, у седници одржаној дана 02.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, жалбе тужиље и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П2 721/23 од 25.10.2024. године у ставу четвртм изреке, у делу става шестог изреке, којим је одбијен тужбени захтев тужиље АА из ... да се тужени обавезе да на име доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од 25.000,00 динара, почев од 26.08.2020. године, па до 26.10.2023. године, као неоснован, као и у ставу седмом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке дозвољено је преиначење тужбе учињено на рочишту одржаном дана 25.10.2024. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље АА из ..., па је малолетни ВВ из ..., рођен 14.09.2008. године, поверен на самостално вршење родитељског прва мајци, тужиљи АА из ..., на чијој је адреси одређена и адреса пребивалишта малолетног детета. Ставом трећим изреке, одлучено је да ће се лични односи између малолетног ВВ из ... и оца, туженог ББ из ..., одвијати по договору странака. Ставом четвртим изреке обавезан

је тужени ББ из ..., да на име доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа износ од 20.000,00 динара месечно до 10. у месецу за текући месец, на руке мајци АА из ..., почев од 26.10.2023. године, као дана подношења тужбе, па убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени, с тим што ће све доспеле, а неисплаћене износе тужени платити одједном у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, све под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке, констатовано је да се овом пресудом мења пресуда Основног суда у Смедереву 9 П2 397/19 од 09.06.2020. године у ставу другом изреке који се односи на вршење родитељског права, место пребивалишта и одржавање личних односа у односу на малолетног ВВ, као и допунска пресуда Основног суда у Смедереву 9 П2 397/19 од 07.09.2020. године у делу који се односи на издржавање малолетног ВВ. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле АА из ... у делу којим је тражено да се тужени ББ из ... обавезе да на име доприноса за издржавање мал.ВВ, преко износа досуђеног ставом другим пресуде, па до укупно траженог износа од 25.000,00 динара, плаћа износ од још 5.000,00 динара месечно, као и у делу којим је тражено да се тужени обавезе да на име доприноса за издржавање мал.ВВ плаћа месечно износ од 25.000,00 динара, почев од 26.08.2020. године, па до 26.10.2023. године, као неоснован. Ставом седмим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде и тужилца и тужени су благовремено изјавили жалбе и то тужилца побијајући је у делу става шестог изреке, а тужени у ставу четвртом изреке (погрешно означен жалбом као став трећи изреке), из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка тражила је тужилца.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13, 74/13 и 55/14, 87/2018, 18/2020 и 10/23-др.закон), у вези са чланом 202 Породичног закона, Апелациони суд у Београду је оценио да жалбе парничних странака нису основане.

Побијана пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, због којих би се ожалбена пресуда морала укинути, а жалбама парничних странака се не указује на друге повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја.

Према утврђеном чињеничном стању правноснажном пресудом Основног суда у Смедереву П2 397/19 од 09.06.2020. године разведен је брак између парничних странака, а малолетна деца разведених супружника поверени су оцу ББ на самостално вршење родитељског права уз одређивање пребивалишта малолетне деце на адреси оца. Парничне странке имају троје заједничке малолетне деце ГГ, рођеног дана 15.04.2007. године, ВВ, рођеног дана 14.09.2008. године и ДД, рођеног дана 22.08.2014. године. Истом пресудом Основног суда у Смедереву уређен је и начин одржавања личних односа тужиле АА са децом са динамиком ближе описаном изреком те пресуде, уз истовремено одбијање тужбеног захтева тужиле-противтужене тамо АА из ..., којим је тражила да се заједничка малолетна деца повере њој, на самостално вршење родитељског права. Допунском пресудом Основног суда у Смедереву 9 П2 397/19 од 07.09.2020. године обавезана је овде тужилца АА, да на име свог доприноса законском

издржавању своје малолетне деце ГГ и ВВ плаћа месечно по 8.000,00 динара, а за малолетног ДД по 5.000,00 динара месечно, укупно 21.000,00 динара, почев од 27.06.2019. године, док за то буду постојали законски услови. Како су се парничне странке развеле 2020. године, пресудом сво троје малолетне деце поверена оцу на самостално вршење родитељског права, а заједница живота супружника престала 2019. године, малолетни ВВ је најпре живео са оцем и браћом, али је 26. августа 2020. године прешао да живи код мајке и од тада па надаље, живи са мајком, овде тужиљом. Одлучујући о захтеву за измену раније судске одлуке и поверавању малолетног ВВ мајци, овде тужиљи у делу у коме првостепена пресуда и није ожалбена, суд је донео одлуку засновану и на налазу и мишљењу и допунском изјашњењу Центра за социјални рад Смедерево, који је дао мишљење да је у најбољем интересу малолетног ВВ да се одлука о вршењу родитељског прва промени, а ово мишљење образложено је тиме да је мајка ангажованији родитељ у односу на малолетног ВВ, који са њом живи и са којим има изграђену емотивну везу, да је у досадашњем родитељском ангажовању препознала његове потребе и да на њих адекватно одговара. Такође, надлежни орган старатељства је имао у виду и да је малолетни ВВ партиципирао у поступку пред надлежним Градским центром за социјални рад, где је на јасан и недвосмислен начин изразио своје мишљење и жељу да настави да живи са мајком. Сходно наведеном, а имајући у виду мишљење органа старатељства, узраст, емоционалне и развојне потребе детета, а посебно његово мишљење и чињеницу да се током поступка и отац, овде тужени ББ, сагласио да се мал.ВВ повери мајци на самостално вршење родитељског права, суд је нашао да је у најбољем интересу мал.детета да се ранија судска одлука у погледу вршења родитељског права над малолетним ВВ измени на тај начин што је поверено мајци на самостално вршење родитељског права. Суд је одредио да се контактирање између туженог и малолетног ВВ одвија по међусобном договору, имајући у виду да је мал.ВВ узраста у коме има право да одлучи на који начин ће одржавати личне односе са родитељем који не врши родитељско право, као и да се сам тужени сагласио са предлогом да се модел контактирања не уређује.

Одлучујући о висини доприноса који тужени треба да плаћа за издржавање мал.ВВ првостепени суд је узео у обзир узраст малолетног детета, његове потребе, приходе и расходе мајке и могућности туженог, као дужника издржавања, али је приликом одлучивања имао у виду и износ минималне суме издржавања о којој суд обавезно води рачуна и који према подацима министарства надлежног за породичну заштиту у време пресуђења износи 49.868,00 динара. Првостепени суд је утврдио да трошкови ВВ исхране и превоза на дневном нивоу износе 1.000,00 динара, да се за фолклор плаћа месечно 2.500,00 динара, да трошкови комуналија и пореза на месечном нивоу износе око 30.000,00 динара, при чему у кући живи њих седморо, те да када се на те износе додају и трошкови гардеробе и обуће, првостпени суд је потребе малолетног ВВ процењује на укупан износ од 40.000,00 динара месечно. Утврђено је и то да је тужиља запослена у фирми "...", где остварује зараду од 55.000,00 динара, да је тренутно на породилском одсуству, а да поред зараде остварује и право на матерински додатак од 18.000,00 динара месечно, да њен ванбрачни партнер ради у фирми "... и да остварује месечну зараду од 150.000,00 динара, као и да се бави пољопривредном и да на годишњем нивоу од пољопривреде додатно приходује око 1.000 евра. Утврђено је и да тужиља у заједници са новим ванбрачним партнером има двоје малолетне деце, да има обавезу доприноса за издржавање још двоје малолетне деце које има са туженим. С друге стране, тужени је стално запослен у фирми "... и на месечном нивоу остварује

зараду од 115.000,00 динара. Осим тога у дворишту има и гаражу где ради сервис аутомобила, на који начин месечно додатно приходује између 500 и 1.000 евра, живи у кући коју је наследио од оца и на месечном нивоу има трошкове комуналија између 30.000,00 и 35.000,00 динара, а са њим заједно живе малолетни синови ГГ и ДД, при чему ГГ тренира фудбал и за те трошкове тужени на месечном нивоу издваја око 300 евра.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да износ од 20.000,00 динара представља износ који је, заједно са доприносом мајке, довољан да подмири потребе малолетног ВВ за правилан и потпун развој, те да овако досуђеним износом неће бити угрожена егзистенција туженог и лица која је дужан да издржава, посебно имајући у виду висину његове зараде, као и чињеницу да се додатно радно ангажује и остварује додатне приходе који су по налажењу суда довољни да подмири сопствене и потребе деце која живе са њим, али и да доприноси издржавању малолетног ВВ. Ово имајући у виду и да су родитељи дужни у циљу обезбеђивања потребних средстава за издржавање малолетне деце да испоље посебне напоре нарочито када су у годинама када могу остваривати средства за сопствену егзистенцију и за егзистенцију своје деце. Што се тиче могућности тужиље, суд је имао у виду да иста има петоро деце, троје са туженим, а двоје са новим ванбрачним партнером и да тужиља може да обезбеди преостала средства потребна за издржавање малолетног ВВ, при чему је посебно имао у виду да се мајци, као родитељу код кога се дете налази на нези, у обзир узима не само колико она стварно троши за издржавање, већ и колико њен рад и труд уложен у негу и подизање детета доприноси његовом издржавању.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да су се у конкретном случају стекли услови за измену одлуке о доприносу туженог за издржавање малолетног ВВ, имајући у виду да се променила и одлука о вршењу родитељског права, па је имајући у виду материјално стање туженог и законске заступнице малолетног тужиоца, њихове услове живота, обавезао туженог да месечно плаћа износ од 20.000,00 динара на име свог дела доприноса за издржавање малолетног ВВ, применом одредбе чл.160-162 и 164 Породичног закона, почев од дана подношења тужбе па надаље.

Истовремено, првостепени суд је одбио захтев преко досуђеног износа од 20.000,00 динара до траженог од 25.000,00 динара, као превисоко постављен, као што је одбио и захтев за исплату доприноса на име издржавања малолетног ВВ у висини од 25.000,00 динара, почев од 26. августа 2020. године, када је малолетни ВВ прешао да живи код мајке до дана подношења тужбе, налазећи да заправо захтев за допринос на име издржавања за наведени период представља регресни захтев, на који тужиља у смислу одредбе чл.165 Породичног закона нема право, имајући у виду да је обавеза родитеља да издржавају своју децу предвиђена законом, те да је тужиља самосталним издржавањем малолетног ВВ само извршавала своју законску обавезу, па нема право регреса према другим лицима, укључујући и туженог, као и да је тужиља имала могућност да кроз одговарајући судски поступак захтева измену раније одлуке у погледу вршења родитељског права којом би било регулисано и питање издржавања малолетног ВВ, што тужиља до покретања овог парничног поступка није учинила, те да пропуштањем да користи своје законом предвиђено право, тужиља је издржавање малолетног ВВ без учешћа другог родитеља, извршила своју законску облигацију, због

чега нема право да јој тужени ретроактивно исплати доприносе на име издржавања малолетног ВВ, па је у овом делу одбијен као неоснован.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано, и оно произлази из доказа у списима, које је првостепени суд правилно ценио. Жалбом туженог чињенично стање није са успехом доведено у сумњу, а у њој нису истицане нове чињенице нити предлогани нови докази у смислу члана 372 став 1 ЗПП.

По оцени Апелационог суда, на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилно извео закључак да су се у конкретном случају стекли услови за измену одлуке о издржавању детета, у складу са чланом 164 Породичног закона.

Неосновано се жалбом туженог оспорава потпуност и правилност утврђеног чињеничног стања. Супротно наводима жалбе туженог у првостепеном поступку су утврђене потребе малолетног ВВ, као и могућности оба родитеља, узимајући у обзир и чињеницу да тужени самостално врши родитељско право у погледу још двоје малолетне заједничке деце парничних странака, као и да тужиља има обавезу издржавања још двоје малолетне деце, које је добила у ванбрачној заједници са ванбрачним партнером, те је првостепени суд правилно оценио могућности оба родитеља, правилно ценећи наводе туженог да чињеница да тужиља евентуално не плаћа доприносе за издржавање још двоје заједничке малолетне деце, која се код њега налазе на старању добровољно, није од утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари. Ово посебно имајући у виду да је тужени, као законски заступник заједничке деце, поднео предлог за извршење на основу којег је и од стране суда донето решење о извршењу дана 22.09.2023. године Ии 859/23 који гласи на износ обавезе овде тужиље на име доприноса за издржавање заједничке малолетне деце, дугује износ од 1.050.000,00 динара. Такође, правилно је првостепени суд ценио разлику у висини доприноса за издржавање, којом је тужиља била обавезана на плаћање доприноса за издржавање заједничке деце, пресудом која је донета готово пре 5 година, а од када су се битно промениле околности од којих зависи висина доприноса за издржавање и на основу којих је донета претходна одлука, те у том смислу, правилан је закључак првостепеног суда да чињеница да тужиља тренутно има обавезу плаћања доприноса за још своје двоје деце, која су на старању код оца у укупном износу од 13.000,00 динара не представља околност због које тужени не може бити обавезан на плаћање доприноса у већем износу у односу на повериоца издржавања малолетног ВВ, који се налази на старању код мајке. При томе, правилно је првостепени суд нашао да тужени има могућност да у одговарајућем судском поступку захтева измену одлуке у погледу висине доприноса за издржавање које тужиља треба да плаћа, уколико су се промениле околности на основу којих је донета претходна одлука. Следом наведеног, првостепени суд је правилно применио материјално право, примењено у одредбама чланова 160, 161 и 162, када је сагласно одредби чл.164 ПЗ закључио да су се стекли услови за измену обавезе, како у погледу дужника, тако и у погледу висине доприноса туженог у издржавању малолетног ВВ, те је одлучио као у ставу четвртог изреке побијане пресуде, дајући за своју одлуку правилне разлоге, које у свему прихвата и овај суд, као другостепени.

Приликом одлучивања о основаности жалбе туженог, односно законитости и

правилности побијане одлуке у овом делу, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе туженог, али их није посебно образлагао применом одредбе чл.396 став 1 ЗПП-а, будући да не могу довести до другачије, по њега повољније одлуке у овој правној ствари.

Одлучујући о жалби тужиље у погледу дела става шестог изреке, којим се побија одлука првостепеног суда, којом је одбијен захтев тужиље да се обавезе тужени да на име доприноса за издржавање малолетног ВВ плаћа месечно износ од 25.000,00 динара, почев од 26.08.2020. године до 26.10.2023. године, првостепени суд је нашао да је одлука првостепеног суда правилна, али из других разлога. Наиме, иако се основано наводима жалбе указује да тужбом у овој правној ствари у погледу захтева за исплату накнаде на име доприноса туженог за издржавање малолетног ВВ није чињенично-правни основ исплата регреса, тако што би тужиља тражила да јој тужени надокнади уложено или исплаћено, већ како се то и наводима жалбе тужиље указује, да управо представља захтев да се обавезе тужени да солидарно допринесе издржавању малолетног ВВ за наведени период који је претходио подношењу тужбе, а започео са пресељењем малолетног ВВ код мајке. Наиме, иако првостепени суд погрешно изводи закључак да зато што тужиља не спада у круг трећих лица из чл.165 став 1 Породичног закона, као лице које је фактички давало издржавање за малолетног ВВ, а да није имало правну обавезу - нема право на накнаду од лица која је по овом закону било дужно да даје издржавање, па је због тога оценио неоснованим захтев тужиље у овом делу захтева из тужбе, правилна је одлука првостепеног суда о томе да је овакав тужбени захтев неоснован, а супротно наводима жалбе. Наиме, управо се наводима жалбе инсистира да овај захтев представља захтев да се обавезе тужени, отац малолетног ВВ да допринесе за наведени период, сходно својој обавези као родитеља и да овај захтев не представља регресни захтев у смислу одредбе чл.165 Породичног закона. Иако у контексту наведеног, а имајући у виду да је суд дужан да поступа у оквиру захтева из тужбе, саставни део представља и чињенични основ захтева, то је правилна одлука првостепеног суда да тужиља неосновано тражи да се обавезе тужени да доприноси издржавању малолетног ВВ за период од када се малолетни ВВ налази фактички код тужиље на старању, зато што се захтев за издржавање може установити само за убудуће, а почев од дана подношења тужбе.

Чак и кад би овај суд као другостепени прихватио становиште првостепеног суда да је овај захтев тужиља као родитељ која је давала издржавање, против туженог као родитеља који је по закону био дужан да даје издржавање а није га давао, поставила као захтев за регрес од туженог, као солидарног дужника обавезе, то у контексту наведеног код постојања правноснажне судске одлуке из 2020. године, којом је обавезана тужиља на свој део доприноса за издржавање малолетног тужиоца, чије правно дејство у правном промету није отклоњено, не би био основан захтев, јер је доношењем такве одлуке солидарна обавеза родитеља за издржавање мал. ВВ била подељена. Осим тога, приликом одлучивања о регресном захтеву за надокнаду трошкова коме је родитељ који је дете издржавао, према родитељу који то није чинио, а има законску обавезу, би морао да обухвати чињеничне тврдње о томе колике су у протеклом периоду биле потребе малолетног детета и у ком обиму је наведене потребе намиривала тужиља, те сходно наведеном, каква би била обавеза туженог у претходном периоду да подмирује наведене потребе за које чињенице тужиља није изнела чињеничне тврдње, нити предлоге за извођење доказа. У том контексту, иако право на

подношење тужбе за исплату накнаде пружених трошкова издржавања повериоца издржавања није резервисано само за трећа физичка лица већ и за родитеља који своје право и обавезу издржавања није извршавао, јер не постоји животна ситуација у којој родитељ може да се ослободи плаћања издржавања према малолетном детету, то применом правила о терету доказивања тужилца није доказала висину пружених трошкова издржавања за мал. ВВ у наведеном периоду, како би суд евентуално имао основ да утврди висину неизмирене обавезе туженог.

Приликом одлучивања о основаности жалбе тужилце, односно законитости и правилности побијане одлуке у делу става шестог, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе тужилце, али их није посебно образлагао применом одредбе чл.396 став 1 ЗПП, будући да не могу довести до другачије, по њу, повољније одлуке у овој парници.

Имајући у виду наведено на основу одредбе чл.390 и 401 тачка 2 ЗПП у вези са одредбом чл.202 ПЗ, жалбе парничних странака су одбијене, као неосноване, а ожалбена пресуда у побијаном делу потврђена, како у погледу одлуке о главној ствари, тако и у погледу одлуке о трошковима парничног поступка и применом одредбе чл.401 тачка 2 ЗПП-а, која је донета на основу правилне примене одредбе чл.207 ПЗ, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Имајући у виду да тужилца није успела са жалбом у другостепеном поступку у смислу одредбе чл.165 у вези са одредбом чл.154 ЗПП-а, донета је одлука као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић